Les 5.4

Helpen bij een conflict

Doel Blok 5

De leerlingen leveren een actieve bijdrage aan de gemeenschap van de klas en school.

Leskern

De leerlingen gaan na hoe ze kunnen helpen bij een conflict.

Woorden

Het conflict, de ruzie, mediatie

Hulpzin

- Willen jullie hulp bij jullie conflict?

Materialen

- Illustraties Het conflict, De ruzie, Rustig worden, Stappenplan Praat het uit
- Werkblad Stappenplan Mediatie
- Filmpje Praat het uit (op de site)
- Filmpje leerlingmediatie (kort) (op de site)

Voorbereiding

- Ga na voor hoeveel leerlingen het stappenplan Praat het uit niet of onvoldoende bekend is en stem u les hierop af.
- Schat in of u met uw groep het onderdeel Mediatie kunt aanbieden.
- Zet de filmpjes klaar.

Agenda

- **Binnenkomer**
- **Wat gaan we doen en leren?**
- **Stappenplan Praat het uit**
- **Helpen bij een conflict**
- **Mediatie**
- **Wat hebben we gedaan en geleerd?**
- **Afsluiter**

Binnenkomer

Doe een binnenkomer, bijvoorbeeld onderstaande.

The wave!
De leerlingen zitten in de kring. Leg uit dat u met de groep een golf van klappen gaat maken.
U begint met een klap in uw handen (waarbij u uw handen richt op de leerling naast u).
De leerling naast u geeft een klap door naar de volgende. Zo gaat de klap door de hele kring.
Wanneer iedereen het goed door heeft kan de wave sneller gaan.
Het kan moeilijker gemaakt worden door van richting te veranderen als iemand twee keer in zijn handen klapt. Of de klap gaat kriskras door de kring als je de klap doorgeeft aan iemand die je aankijkt.

Wat gaan we doen en leren?

Haal aan de hand van de Blokposter en/ of Vreedzame Schooltafel op waar de vorige lessen over gingen. Laat hierbij de materialen zien die gebruikt zijn bij de activiteit van les 5.3.
We hebben al op veel manieren geholpen: in onze groep en in de school.
Vandaag gaan we kijken hoe je kunt helpen bij een conflict. Laat de illustratie Conflict zien.

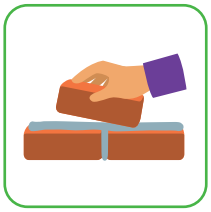
Stappenplan Praat het uit

Afhankelijk van het niveau van uw groep staat u kort of langer stil bij dit lesonderdeel. *In Blok 2 leerden we het verschil tussen een* **conflict** *en een* **ruzie**. Laat de illustraties Conflict en Ruzie zien. *Een conflict is niet erg. Je kunt het oplossen door er over te praten. Als je het conflict niet goed oplost, kan het ruzie worden. Bij een ruzie ga je schelden, duwen, afpakken, slaan.*
Speel een rollenspel met een leerling waarin u een conflict hebt over een bal. (Spreek het even door met deze leerling, zodat hij weet wat er gaat gebeuren).
He, geef die bal eens hier die is van mij! (u pakt de bal uit handen bij de leerling). *De leerling: Nee hij is van mij!* (hij pakt de bal weer uit uw handen).
Dit is conflict, we zijn het niet met elkaar eens.

Pak nu de bal uit de handen van de leerling en laat de temperatuur wat oplopen. Verhef uw stem en trek de bal uit de handen van de leerling en geef hem (voorzichtig/ net alsof) een duw, en roep hard: *Die bal is van mij, joh!*
Kijk, nu is het een ruzie geworden: ik duw en schreeuw en pak de bal zomaar af. Laat de illustratie De ruzie zien. *Op onze school willen we voorkomen dat het ruzie wordt.*

Laat de illustratie Rustig worden zien. Rustig worden is afkoelen.
Check bij de leerlingen ook of ze de afkoelplekken nog weten.
Hoe kunnen we elkaar helpen als we zien dat iemand nog niet genoeg is afgekoeld? (Nog niet in gesprek willen, zelf rustig blijven, de leerling herinneren aan de afkoelplek).
Als we een conflict hebben lossen we het samen op met het stappenplan Praat het uit. Laat het stappenplan zien dat u al in de groep gebruikt.

Laat indien nodig het filmpje ‘Praat het uit’ nog eens zien of doe samen met een leerling een rollenspel waarin u de stappen met de leerling doorloopt. De leerlingen kunnen helpen bij een conflict door met de conflicthebbers het stappenplan Praat het uit door te lopen. Het is voldoende als ze elke stap aanwijzen en eventueel verwoorden/ voorlezen.
Check of de (nieuwe) leerlingen de stappen begrijpen.
Als leerlingen een conflict hebben kunnen we zeggen dat ze het stappenplan kunnen gebruiken.

Helpen bij een conflict

Soms kom je er samen niet goed uit. Dan kan een juf of meester je helpen. Maar jullie kunnen ook elkaar helpen.
Speel met een leerling een conflict. Neem eventueel het laatste conflict waarmee u net geoefend hebt. Zorg voor boosheid en stop dan.
Hoe kunnen jullie nu helpen?
Bewaak dat altijd gestart wordt met de vraag of leerlingen wel geholpen willen worden.
Willen jullie hulp bij jullie conflict?

Wijs nu naar de eerste stap op het stappenplan Praat het uit. Laat een leerling u en de medespeler de suggestie doen om af te koelen: *Zijn jullie afgekoeld?*
Laat zien hoe u en de leerling afkoelen.
Laat nu een leerling helpen door te zeggen: *Zet je gele pet op. Zeg wat je wilt.*
Vervolgens vertel u wat u wilt en laat u de leerling vertel wat hij wil.
Laat zo ook de derde stap door een leerling aankondigen: *Probeer een win-win-oplossing te vinden.* Laat de leerlingen meedenken over een mogelijke oplossing.

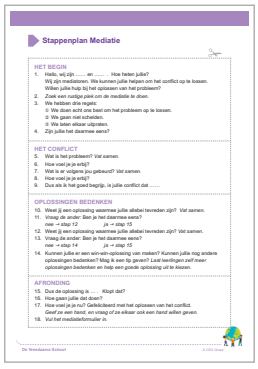
Geef de spelers een opsteker over hun spel en de leerlingen voor het helpen bij het conflict. We weten nu hoe we elkaar kunnen helpen bij een conflict. We vragen altijd eerst of de leerlingen er hulp bij willen.

Mediatie (optioneel)

Rond de les nu af, of ga een stap verder, afhankelijk van uw groep.
U kunt zelf een mediatie met twee leerlingen voordoen of u laat het filmpje leerlingmediatie zien. Het voordeel van het rollenspel is dat u beter kunt afstemmen op het taalniveau van uw groep.
We gaan er niet vanuit dat iedere leerling na deze les een mediatie kan doen, maar we willen leerlingen die dit leuk vinden wel de kans bieden het te leren. Deze leerlingen kunt u later apart begeleiden door ze met u mee te doen bij een mediatie om daarna een steeds grotere rol te nemen. Voor alle leerlingen is het goed om te weten hoe een mediatie verloopt als u zelf bemiddelt of dit door een leerling laat doen.
Zijn er al leerlingmediatoren op school, dan kunnen zij een mediatie laten zien in de groep.

Inleiding op filmpje: *We kijken straks naar een filmpje waarin je ziet, dat twee jongens een conflict hebben over een bal. Twee andere leerlingen helpen om het conflict op te lossen. Helpen bij een conflict noemen we* **mediatie**.
Laat het filmpje zien van de mediatie.
Laat na afloop leerlingen reageren op wat ze gezien hebben. Sta stil bij de rol van mediator: luisterend, leidt het gesprek onpartijdig, zorgt ervoor dat leerlingen het samen oplossen.

Tot slot laat u het stappenplan zien op het werkblad.

Stappenplan Mediatie

HET BEGIN
1. Hallo, wij zijn ..... en ..... . Hoe heten jullie?
Wij zijn mediatoren. We kunnen jullie helpen om het conflict op te lossen.
Willen jullie hulp bij het oplossen van het probleem?
2. Zoek een rustige plek om de mediatie te doen.
3. We hebben drie regels:
① We doen echt ons best om het probleem op te lossen.
② We gaan niet schelden.
③ We laten elkaar uitpraten.
4. Zijn jullie het daarmee eens?

HET CONFLICT
5. Wat is het probleem? Vat samen.
6. Hoe voel je je erbij?
7. Wat is er volgens jou gebeurd? Vat samen.
8. Hoe voel je je erbij?
9. Dus als ik het goed begrijp, is jullie conflict dat .....

OPLOSSINGEN BEDENKEN
10. Weet jij een oplossing waarmee jullie allebei tevreden zijn? Vat samen.
11. Vraag de ander: Ben je het daarmee eens?
nee → stap 12 ja → stap 13
12. Weet jij een oplossing waarmee jullie allebei tevreden zijn? Vat samen.
13. Vraag de ander: Ben je het daarmee eens?
nee → stap 14 ja → stap 15
14. Kunnen jullie er een win-win-oplossing van maken? Kunnen jullie nog andere oplossingen bedenken? Mag ik een tip geven? *Laat leerlingen zelf meer oplossingen bedenken en help een goede oplossing uit te kiezen.*

AFRONDING
15. Dus de oplossing is .... Klopt dat?
16. Hoe gaan jullie dat doen?
17. Hoe voel je je nu? Gelukkiger/ met het oplossen van het conflict.
Geef ze een hand, en vraag of ze elkaar ook een hand willen geven.
18. Vul het mediatieformulier in.

De Vreedzame School

Wie lijkt het leuk om andere leerlingen te helpen bij een conflict?
Spreek af waar leerlingen het stappenplan kunnen vinden als ze het willen gebruiken om anderen te helpen hun conflict op te lossen, of de suggestie te doen om af te koelen of te helpen bij het stappenplan Praat het uit.

Wat hebben we gedaan en geleerd?

Vandaag zagen we opnieuw hoe je een conflict samen kan oplossen. (Laat het stappenplan Praat het uit zien). *Als je er samen niet uitkomt kun je naar een juf of meester gaan, maar we kunnen ook elkaar helpen. Helpen bij een conflict heet mediatie. Ook daarvoor hebben we nu een stappenplan.* Vraag tot slot wat er van de les zichtbaar gemaakt moet worden op de Blokposter of op de Vreedzame Schooltafel. Noteer ook de hulpzinnen (eventueel in spreekwolkjes) op de Blokposter.

Afsluiter

Doe een afsluiter, bijvoorbeeld onderstaande.

In de rij

De leerlingen moeten zo snel mogelijk in een rij gaan staan op alfabetische volgorde, van hun voornaam. Als hulpmiddel kunt u het alfabet op het bord schrijven. Leg eventueel een A aan het begin van de lijn neer. Geef opstekers voor het samenwerken.
Afhankelijk van uw groep kunt u er ook voor kiezen om een rij te laten maken van klein naar groot/ kleur haar: van donker naar licht.

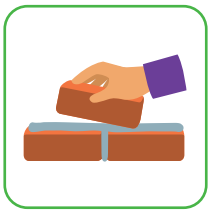

Leerkrachtgedrag

- Wees terughoudend bij een conflict: stimuleer leerlingen het samen op te lossen of schakel een leerling in. De leerling kan helpen door de stappen van het stappenplan Praat het uit langs te lopen.
- Geef leerlingen de gelegenheid een mediatie te doen met het stappenplan mediatie. Of doe dit samen (om de beurt een stap, of souffleren).
- Geef leerlingen een opsteker die anderen er aan herinneren af te koelen voor ze een conflict gaan oplossen of anderen wijzen op het stappenplan Praat het uit.
- Zorg dat leerlingen goed afgekoeld zijn voor ze beginnen met een mediatie.
- Nodig eventueel een leerling uit als tolk om aan te schuiven bij de mediatie.
- Laat ouders eventueel aanwezig zijn bij het oefenen met het stappenplan Praat het uit.

Vervolgactiviteiten

Helpen bij een conflict

Doe een rollenspel waarbij leerlingen gaan bemiddelen. Neem een conflict wat wel eens voorkomt in uw groep. Wijs op het (vergrote) stappenplan Praat het uit aan welke stap genomen wordt. Als er al leerlingen zijn die het Stappenplan mediatie gebruiken, kunt u de bemiddeling ook op deze manier laten doen. Bied hulp waar nodig. Geef de leerlingen na afloop een opsteker voor de mediatie. Benoem wat u ze zag doen (luisterhouding/ leerlingen herinneren aan de regels/ onpartijdigheid/ leerlingen het zelf laten oplossen).
Film het rollenspel, als de leerlingen dit willen. Zo kunt u nieuwe leerlingen en ouders laten zien hoe leerlingen helpen in een conflict.

Vraag en aanbod wand

Laat leerlingen die dit willen op de Vraag en Aanbod-wand hun hulp als mediator aanbieden. Dit kan op groeps- en schoolniveau.